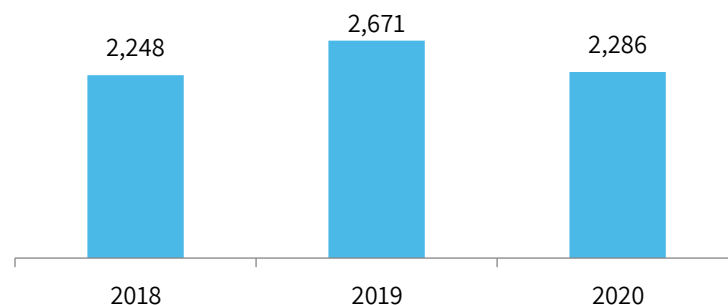

נתוני רקע לדיון בנושא: פשיעה מקוונת בחברה הערבית – הסתה, איומים ברצח וסחיטה ברשתות החברתיות

לקראת דיון שיתקיים ב-1 בדצמבר 2020 בוועדה המיוחדת למיגור הפשיעה בחברה הערבית (להלן: הוועדה), יוצגו נתונים שהעביר המשרד לביטחון הפנים לוועדה על תיקים שנפתחו במשטרה בשנים 2018-2020 בגין העבירות המקוונות: אלימות, סחיטה והסתה, ועל הטיפול בתיקים אלו. הנתונים הופקו ב-12 באוקטובר 2020.¹ נתוני הקורבנות והחשודים יוצגו לפי קבוצות האוכלוסייה "יהודים" ו"לא יהודים", שכן המשטרה אינה נוהגת להפיק נתונים לפי קבוצות האוכלוסייה "יהודי" ו"ערבי".

1. נתונים על תיקים שנפתחו בגין עבירות מקוונות

להלן יוצגו בתרשים נתונים על **כלל** התיקים שנפתחו בגין שלוש העבירות המקוונות – איומים, סחיטה והסתה – בשנים 2018-2020 (עד מועד הפקת הנתונים, 12 באוקטובר 2020).

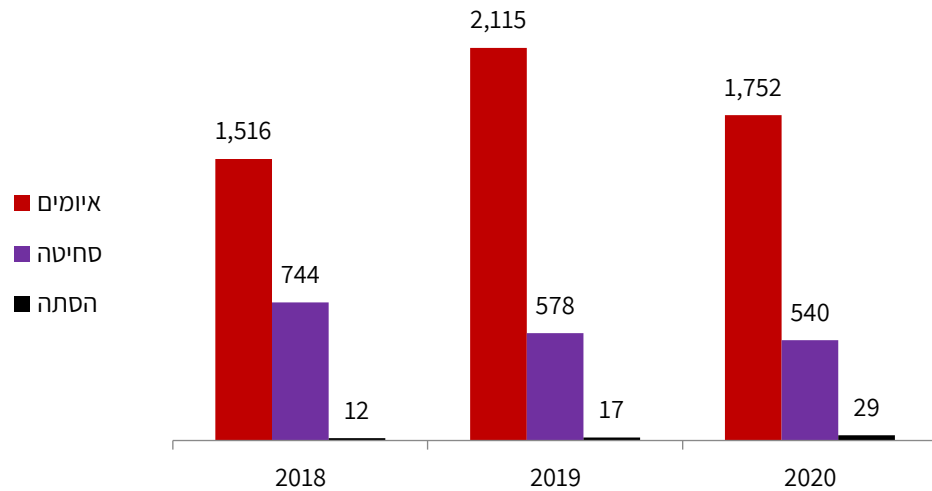

בשנים 2018-2020 נפתחו במשטרת ישראל 7,205 תיקים בגין שלוש העבירות המקוונות שהוזכרו לעיל. בין 2018 ל-2019 נרשמה עלייה של כ-19% במספר התיקים. ב-2020 (עד מועד הפקת הנתונים) נפתחו 2,286 תיקים, אולם לא מדובר בשנה שלמה, ועל כן המספר אינו יכול להעיד על ירידה בכמות התיקים.

מבין שלוש העבירות, המספר הגדול ביותר של תיקים נפתח בגין עבירת איומים, כפי שיוצג בתרשים שלהלן.

¹ הנתונים הועברו לוועדה המיוחדת למיגור הפשיעה בחברה הערבית על ידי גל יונה מלשכת השר לביטחון הפנים, דוא"ל, 26 בנובמבר 2020.

עבירות מקוונות - אימים, סחיטה והסתה - 2018-2020²

לפי הנתונים שבתרשים, בשלוש השנים האחרונות נפתחו:

- 5,383 תיקים בגין אימים (1,516 מהם בשנת 2018, ו-2,115 בשנת 2019 – גידול של 40%);
- 1,862 תיקים בגין סחיטה (744 מהם בשנת 2018, ו-578 בשנת 2019 – קיטון של 22%);
- 58 תיקים בגין הסתה (בשנת 2018 נפתחו 12 תיקים, בשנת 2019 – 17 תיקים, ובשנת 2020 – 29 תיקים).

2. תיקי עבירות מקוונות שזהות הקורבנות בהם ידועה, בפילוח לפי קבוצת האוכלוסייה של הקורבן

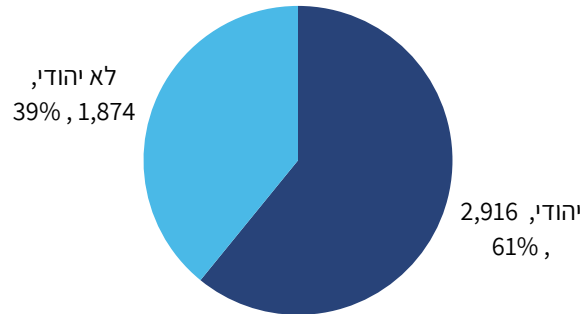
למשטרה מוכרים 6,546 קורבנות עבירה בשלוש העבירות המקוונות שעליהן הועברו נתונים. כאמור, בשנים האלה נפתחו 7,205 תיקים בגין עבירות מקוונות, ומכאן שבכ-650 תיקים לא נרשמה זהות הקורבן.

להלן יוצגו נתוני המשטרה על התיקים שנפתחו בשנים 2018-2020 שזהות הקורבן בהם ידועה ושקבוצת האוכלוסייה של הקורבן נרשמה במערכת המחשוב המשטרתית. בין תיקים אלו, ב-4,384 נרשמה עבירת אימים, ב-1,777 נרשמה עבירת סחיטה וב-23 נרשמה עבירת הסתה.³ להלן התפלגות קורבנות העבירה בשתי העבירות העיקריות (אימים וסחיטה) לפי קבוצות אוכלוסייה (יהודי ולא יהודי).

² עד 12 באוקטובר 2020.

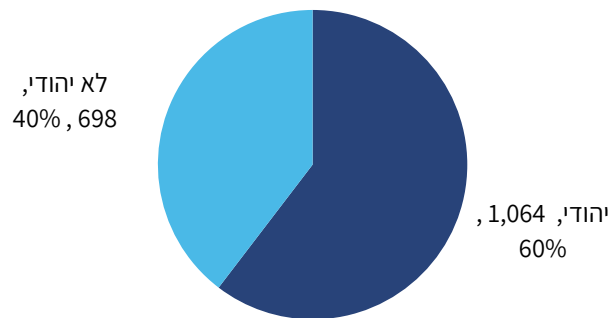
³ סך התיקים גדול מ-6,546, ככל הנראה מפני שיש תיקים שבהם נרשמה יותר מעבירה מקוונת אחת.

תיקי עבירות מקוונות שבהם נרשמה עבירת אימים, לפי קבוצת האוכלוסייה של הקורבן (2018-2020)⁴

לפי התרשים, הקורבן היה יהודי ב-61% מהתיקים (2,916 תיקים) שבהם נרשמה עבירת אימים, זהות הקורבן ידועה וקבוצת האוכלוסייה שלו נרשמה במערכת המחשוב. ב-39% מתיקים אלו (1,874 תיקים) הקורבן היה לא יהודי.

תיקי עבירות מקוונות שבהם נרשמה עבירת סחיטה, לפי קבוצת אוכלוסייה של הקורבן (2018-2020)⁵

בתיקים שנפתחו בגין עבירת סחיטה, 60% מהקורבנות היו יהודים (1,064 תיקים) ו-40% היו לא יהודים (698 תיקים). בשני סוגי העבירות (אימים וסחיטה), שיעור הקורבנות הלא-יהודים גדול מחלקם באוכלוסייה.

3. תיקי עבירות מקוונות שבהם זהות החשודים ידועה, בפילוח לפי קבוצת האוכלוסייה של החשוד

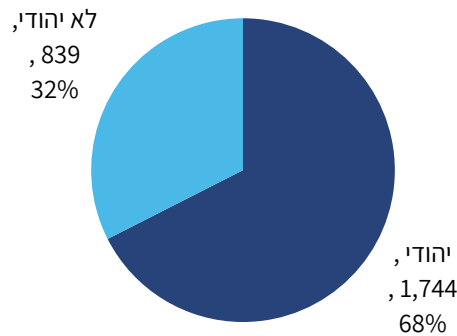
בין תיקי העבירות המקוונות יש תיקים שבהם זהות החשודים ידועה, ויש תיקים שבהם היא אינה ידועה. כמו כן, ייתכן שיש תיקים שנרשמו בהם כמה חשודים. להלן יוצגו נתוני המשטרה על תיקים שבהם זהות החשודים ידועה, בפילוח לפי קבוצת אוכלוסייה.

⁴ עד 12 באוקטובר 2020.

⁵ עד 12 באוקטובר 2020.

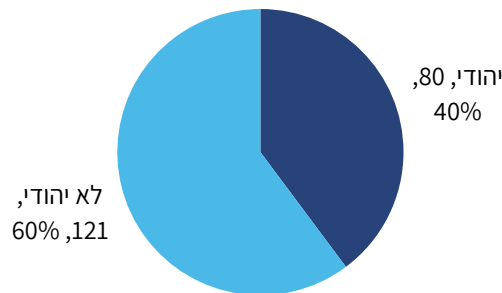
ברוב תיקי העבירות המקוננות שנפתחו בשנים 2018-2020 זהות החשוד לא ידועה (וראו להלן את העילות לסגירת התיקים). בשנים אלו נפתחו 2,776 תיקי עבירות מקוננות שבהם זהות החשוד ידועה. ב-2,585 מהתיקים נרשמה עבירת אימים, ב-209 נרשמה עבירת סחיטה, וב-45 נרשמה עבירת הסתה.⁶ להלן נציג את התפלגות החשודים או הנילוונים בשתי העבירות העיקריות (אימים וסחיטה) לפי קבוצת האוכלוסייה - יהודי ולא יהודי.

תיקי עבירות מקוננות שבהם נרשמה עבירת אימים, לפי קבוצת האוכלוסייה של החשודים (2018-2020)⁷

לפי התרשים, בכשני שלישים מהתיקים שנרשמה בהם עבירת אימים (1,744 תיקים) וזהות החשוד ידועה, החשודים היו יהודים. בקרוב לשליש מהתיקים (829 תיקים) החשודים היו לא יהודים.

תיקי עבירות מקוננות שבהם נרשמה עבירת סחיטה, לפי קבוצת אוכלוסייה של החשודים (2018-2020)⁸

בתיקים שנפתחו עקב עבירת סחיטה, 60% מהחשודים היו לא יהודים (121 תיקים) ו-40% היו יהודים (80 תיקים). בשתי העבירות, אימים וסחיטה, שיעור החשודים הלא-יהודים היה גדול מחלקה של קבוצה זו באוכלוסייה.

⁶ סך התיקים גדול מ-2,776, ככל הנראה מפני שיש תיקים שבהם נרשמה יותר מעבירה מקוננת אחת.

⁷ עד 12 באוקטובר 2020.

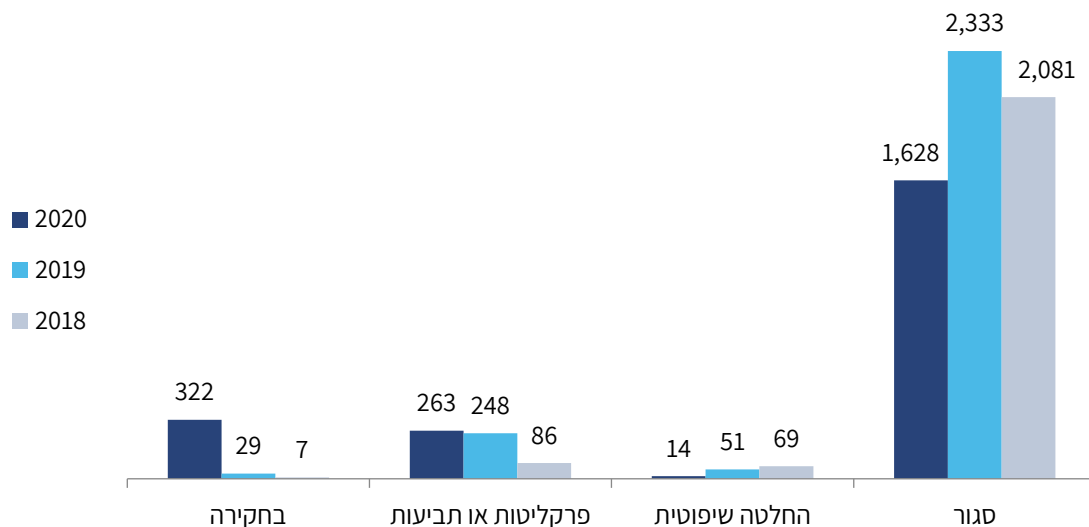
⁸ עד 12 באוקטובר 2020.

בעבירות מקוונות של סחיטה, חלקם של הלא-יהודים בקרב החשודים היה גדול במיוחד - בערך פי שלושה משיעור הלא-יהודים באוכלוסייה בישראל. כמו כן, שיעור החשודים הלא-יהודים בעבירה זו מכלל החשודים היה גדול בהרבה משיעור הלא-יהודים מכלל הקורבנות - 40%.

4. סטטוס הטיפול בתיקי תלונות מקוונות

להלן יוצגו נתוני המשטרה על **סטטוס הטיפול** בתיקי העבירות המקוונות שהוזכרו לעיל (אימים, סחיטה, הסתה). נתונים אלו הועברו **ללא פילוח לפי קבוצות אוכלוסייה**. נדגיש כי סטטוס התיקים הוא דינמי, והוא נכון למועד הפקת הנתונים; לפיכך, תיק שנמצא בחקירה יכול לעבור בהמשך לטיפול הפרקליטות ולאחר מכן לטיפול בית המשפט. לכן, בבחינת נתונים אלו יש לשים לב לכך **שסטטוס הטיפול בתיקים שנפתחו בשנה האחרונה שונה מזה של השנים שעברו, שכן הטיפול בחלק מהתיקים עדיין נמשך**. אלה הקטגוריות שיוצגו בתרשים: בחקירה (תיקים שהחקירה בהם עדיין נמשכת); פרקליטות או תביעות (תיקים שנמצאים בבחינה של מחלקת התביעות המשטרתית או פרקליטות המדינה לבחינת האפשרות לגיבוש כתב אישום); החלטה שיפוטית (תיקים שהדיון בעניינם בבית המשפט הסתיים והתקבלה החלטה שיפוטית); סגור (תיקים שנסגרו או שנמצאים בתהליך סגירה).⁹

סטטוס הטיפול בתיקי עבירות מקוונות, 2018-2020¹⁰

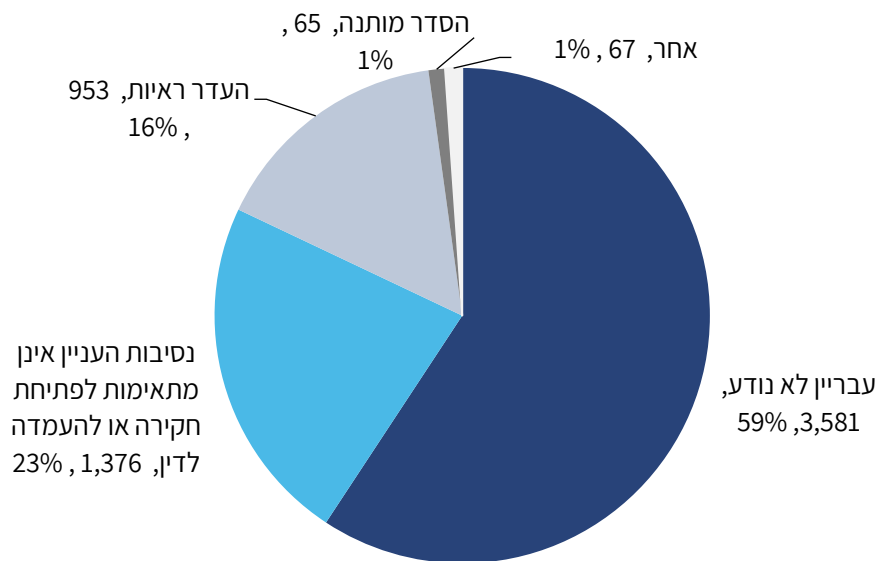
לפי הנתונים בתרשים, יש **שיעור גדול של סגירת תיקים** - 93% מהתיקים שנפתחו בשנת 2018 נסגרו, וכך גם 87% מהתיקים שנפתחו בשנת 2019. מכלל התיקים שנפתחו השנה נסגרו רק 71% (1,628 תיקים), שכן רבים מהם עדיין בחקירה (322 תיקים) או בטיפול פרקליטות המדינה או מחלקת התביעות המשטרתית (263 תיקים). יש לציין שבידי מחלקת התביעות או הפרקליטות נמצאים עדיין גם כ-250 תיקי עבירות מקוונות שנפתחו בשנת 2019, ו-86 תיקים שנפתחו בשנת 2018.

⁹ בנתונים אלו לא כללנו מספר קטן של תיקים שנמצאים בסטטוסים המכונים במערכת המחשוב המשטרתית "בהמתנה", "ממתין להצמדה", "ממתין לאישור סיווג". כמו כן, לא כללנו שישה תיקים שנסגרו על ידי פרקליטות המדינה.

¹⁰ עד 12 באוקטובר 2020.

עוד עולה מהנתונים כי 120 מ-4,919 התיקים שנפתחו בשנים 2018-2019 (2.4%) הגיעו להחלטה שיפוטית. הוועדה ביקשה ממשטרת ישראל גם נתונים על הענישה בתיקי העבירות המקוונות, אך נתונים אלו לא הועברו לידיה. כאמור, תיקים רבים נסגרו על ידי משטרת ישראל - 6,042 תיקים בשנים 2018-2020. להלן יוצג פילוח של תיקים אלו לפי **עילת הסגירה שלהם**.¹¹

תיקים שנסגרו בשנים 2018-2020, לפי עילות הסגירה¹²

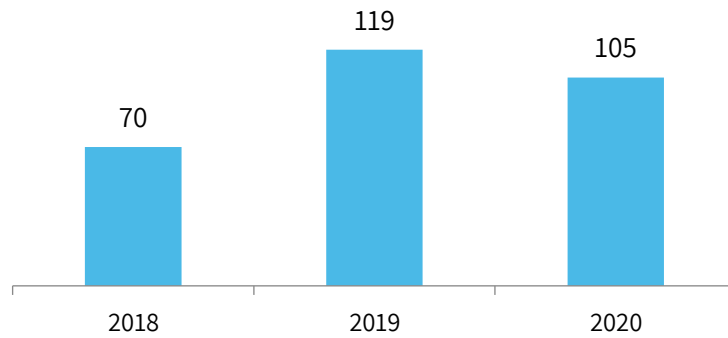

לפי הנתונים בתרשים, בתיקי העבירות המקוונות שהמשטרה סגרה, עילת הסגירה הנפוצה ביותר היא "עבריין לא נודע" (59% מהתיקים שנסגרו); נציין כי שכיחותה הגבוהה של עילה זו עולה בקנה אחד עם מספרם הגדול של התיקים שבהם לא נרשם חשוד. עילות הסגירה האחרות בתיקי עבירות מקוונות הן: נסיבות העניין אינן מתאימות לפתיחת חקירה או להעמדה לדין (23% מהתיקים שנסגרו), והיעדר ראיות (16% מהמקרים).

¹¹ אלה העילות: עבריין לא נודע, נסיבות העניין אינן מתאימות לחקירה או להעמדה לדין (עילת סגירה זו כונתה בעבר "חוסר עניין לציבור"), היעדר ראיות, סגירה בהסדר מותנה (ללא הרשעה של הנאשם) ואחר - בקטגוריה זו כללנו את עילות הסגירה האלו, שמספרן היה קטן; העברה לרשות אחרת, התיישנות, אי-איתור נילון, מות הנילון, הנילון או החשוד אינו בר-עונשין מטעמי גיל או אי-שפיות.

¹² עד 12 באוקטובר 2020.

כתבי אישום בעבירות מקוונות בתיקים שנפתחו בכל אחת מהשנים 2018-2020¹³

בשנת 2019 הוגשו 119 כתבי אישום – **70% יותר מבשנת 2018**. בשנת 2020, עד למועד הפקת הנתונים, הוגשו 105 כתבי אישום. להוציא כתב אישום אחד, שכלל גם עבירת סחיטה, **כל כתבי האישום בשנים 2018-2020 הוגשו בגין עבירת אימים**. נזכיר כי בשנים 2018-2020 מספר התיקים שבהם נרשם חשוד בעבירת סחיטה (209 תיקים) היה קטן בהרבה ממספר התיקים שבהם נרשם חשוד בעבירת אימים (2,585 תיקים).

¹³ עד 12 באוקטובר 2020.